

Kommittén för teknologisk innovation och etik
N 2018:04

Policyutvecklande förslag

Förslag till regeringsuppdrag avseende regulatorisk testverksamhet inriktad på dataskyddsfrågor vid datadriven innovation

Sammanfattning

Kommittén för teknologisk innovation och etik föreslår att Integritets- och dataskyddsmyndigheten får i uppdrag att bygga upp och driva regulatorisk testverksamhet inriktad på dataskydd vid teknikutveckling och innovation. Vidare föreslås att Skatteverket och Verket för innovationssystem får i uppdrag att samverka med Integritets- och dataskyddsmyndigheten samt vissa ytterligare, myndighetsspecifika, uppdrag.

Uppdragen till de tre myndigheterna bör vara tidsbegränsade till tre år.

Målet är att bidra till ett innovativt samhälle genom att öka kapacitet, kompetens och genomförbarhet i arbete med dataskyddsfrågor inom datadriven innovation hos privata och offentliga aktörer. Syftet är även att öka förmågan att hantera integritets- och dataskyddsfrågor på ett mer proaktivt och ansvarsfullt sätt vid datadriven innovation och teknikutveckling.

Innehåll

1. Förslag till uppdragsbeskrivning.....	3
1.1 Uppdrag att bygga upp och driva regulatorisk testverksamhet.....	3
1.2 Avgränsningar och andra förutsättningar för uppdraget.....	6
1.3 Förslag avseende finansiering.....	7
2. Skäl till förslaget.....	8
3. Bakgrund.....	14
3.1 Tre myndigheter med kompletterande roller	14
3.2 Uppdrag för att möta ökat behov av kunskap om dataskydd.....	16
3.3 IMY vill driva regulatorisk testverksamhet.....	16
4. Underlag	17
4.1 Två länder där dataskyddsmyndigheten gör regulatoriska försök	17
4.2 Ett arbetssätt som tillämpar försök kan ge snabbare lärande	20
4.3 Metodik för regulatoriska försök	21
4.4 Europeiska unionens råd lyfter värdet av regulatoriska sandlådor.....	22

1. Förslag till uppdragsbeskrivning

1.1 Uppdrag att bygga upp och driva regulatorisk testverksamhet

Kommittén för teknologisk innovation och etik (Komet) föreslår att Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) får i uppdrag att bygga upp och, under en begränsad tid, driva regulatorisk testverksamhet inriktad på dataskydd vid teknikutveckling och innovation. Vidare föreslår Komet att Skatteverket och Verket för innovationssystem (Vinnova) *dels* får i uppdrag att samverka med IMY avseende genomförande av uppbyggnad och drift av testverksamheten, *dels* får vissa myndighetsspecifika uppdrag.

Syftet med uppdragen till de tre myndigheterna är att höja kunskapen om integritets- och dataskyddsfrågor inom privat och offentlig sektor samt att öka förmågan att ansvarsfullt bedriva arbete med dataskyddsfrågor inom datadriven innovation.

Avgränsningar för uppdraget beskrivs i avsnitt 1.2.

Specificering av förslaget uppdrag till IMY

- Uppdraget ska omfatta perioden april 2023 till och med juni 2026.
- Uppdraget ska genomföras i samverkan med Skatteverket och Vinnova.
- IMY ska bygga upp och driva en regulatorisk testverksamhet inriktad på dataskydd vid teknikutveckling och innovation. Inom den regulatoriska testverksamheten ska IMY ge fördjupad vägledning avseende integritetsfrågor och dataskydd.
- I uppdraget ingår att konstruera och driftsätta en strukturerad process för den regulatoriska testverksamheten.
 - Den strukturerade processen ska innehålla ett ansökningsförfarande. Ansökningar ska avse tidsbegränsade projekt inom vilka relevanta frågeställningar om integritetsfrågor och dataskydd utforskas. Såväl privata som offentliga aktörer bör erbjudas möjlighet att ansöka om att delta i den regulatoriska testverksamheten.
 - IMY kan besluta om avgränsningar för den regulatoriska testverksamheten, till exempel om testverksamheten ska fokuseras på ett

visst teknikområde¹ samt om ansökningar ska tillåtas löpande eller vid särskilda tidpunkter.

- IMY ska besluta om vilka ansökningar som ska avslås, respektive bedrivs som projekt inom den regulatoriska testverksamheten.
- Det ska ingå i IMY:s uppdrag att utvärdera den strukturerade processens funktion, samt hur väl den bidrar till att uppfylla uppdragets syfte.
- En referensgrupp ska ge stöd inför beslut inom ramen för den strukturerade processen för den regulatoriska testverksamheten, till exempel avseende avgränsningar och vilka ansökningar som ska beviljas. Referensgruppen ska även ge stöd i arbetet med kunskapsuppbyggnad, till exempel avseende omvärldsanalys och etablerad praxis (eng. best practice) internationellt. I referensgruppen ska representanter för Skatteverket och Vinnova ingå. Därtill har IMY möjlighet att knyta ytterligare experter inom relevanta områden till referensgruppen, till exempel från andra myndigheter, näringsliv och lärosäten.
- Projekt som antas till regulatorisk testverksamhet ska få fördjupad vägledning från IMY.² Antagna projekt kan till exempel få hjälp att identifiera relevanta frågeställningar ur ett dataskyddsrättsligt perspektiv. De kan också få feedback och vägledning i olika överväganden och dataskyddsrättsliga val.
- Centrala erfarenheter och slutsatser från de projekt som ingår i den regulatoriska testverksamheten ska dokumenteras, delas och tillgängliggöras av IMY. Kunskapsspridning ska ske brett, till aktörer som arbetar med datadriven innovation och teknikutveckling, till exempel genom redan upprättade informationskanaler såsom myndighetens webbplats och vid utbildningstillfällen. Syftet är att kunskapen ska göras tillgänglig; därför bör dokumentationen presenteras i ett format som är inspirerade.
- Det bör även ingå i IMY:s uppdrag att dokumentera kunskap avseende uppbyggnaden av och arbetet med regulatorisk testverksamhet, bland annat i syfte att göra det möjligt att initiera liknade regulatoriska testverksamheter inom andra myndigheter i framtiden.

¹ Exempel på sådana teman skulle kunna vara dataskydd inom hälso- eller utbildningsområdet. Inspiration till tema kan hämtas från motsvarande utlysningar inom regulatorisk testverksamhet i andra europeiska länder, se avsnitt 4.

² IMY svarar ensamt för den faktiska vägledningen om dataskydd som ges inom ramen för den regulatoriska testverksamheten.

Specificering av förslaget uppdrag till Skatteverket

- Uppdraget ska omfatta perioden april 2023 till och med juni 2026.
- Uppdraget ska genomföras i samverkan med IMY och Vinnova.
- Skatteverket ska medverka i en referensgrupp till stöd för IMY:s beslut inom ramen för en strukturerad process för regulatorisk testverksamhet, till exempel avseende avgränsningar och vilka ansökningar som ska beviljas.
- Skatteverket ska bidra med metodstöd, särskilt avseende verksamhets- och it-utveckling samt om säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter, regioner, kommuner och privata aktörer. Skatteverket ska även bidra med stöd och inspiration avseende hur arbete med fördjupad vägledning kan läggas upp. Även om förutsättningar för att ge vägledning, liksom tillämpningsområden, skiljer sig åt mellan myndigheterna, finns potential för lärande och erfarenhetsutbyte.
- Skatteverket ska kartlägga och beskriva frågeställningar som knyter an till Skatteverkets verksamhet eller involverar data som tillhandahålls av Skatteverket, där verket bedömer att det skulle vara gynnsamt att utforska frågeställningen inom ramen för en regulatorisk testverksamhet. Syftet är att synliggöra frågeställningar och inspirera såväl Skatteverket som andra aktörer att ansöka om möjligheten att driva projekt som del av den regulatoriska testverksamheten. Syftet är även att öka kunskapen om hur en statlig myndighet med omfattande datamängder kan bidra till främjande av regulatorisk testverksamhet, en kunskap som på sikt kan komma till nytta för andra myndigheter. Kartläggningen blir därmed en del av kunskapsspridning till aktörer som arbetar med datadriven innovation och teknikutveckling. Även om den inte täcker in hela behovsbilden kan kartläggningen utgöra en start för den regulatoriska testverksamheter och tjäna som inspiration för andra aktörer.

Specificering av förslaget uppdrag till Vinnova

- Uppdraget ska omfatta perioden april 2023 till och med juni 2026.
- Uppdraget ska genomföras i samverkan med IMY och Skatteverket.
- Vinnova ska medverka i en referensgrupp till stöd för IMY:s beslut inom ramen för en strukturerad process för regulatorisk testverksamhet, till exempel avseende avgränsningar och vilka ansökningar som ska beviljas.

- Vinnova ska bidra med metodstöd, särskilt stöd till respektive projektägare avseende uppbyggnad av datadrivna testmiljöer. Metodstöd kan även avse innovation med stöd av designbaserade metoder och så kallad tjänstedesign.
- Vidare ska Vinnova bidra med kunskap och metodstöd avseende uppbyggnad och administration av utlysningförfarande och hantering av ansökningar. Vinnovas långa erfarenhet av att arbeta med utlysningar kan bidra till att den administration som byggs upp inte blir alltför tungrodd, varken för de som ansöker om att delta eller för IMY.
- Vinnova ska ha möjlighet att bidra med projektbaserad finansiering till de aktörer som ansökt om – och beviljats möjlighet – att delta i den regulatoriska testverksamheten. Finansieringen ska i dessa fall avse aktörernas merkostnader för att bedriva projekt inom ramen för den regulatoriska testverksamheten.
- Vinnova ska bidra till kunskapsspridning, särskilt till aktörer som arbetar med datadriven innovation och teknikutveckling. Detta kan bland annat vara myndigheter, inkubatorer och science parks, men även projekt inom forskningsfinansiärernas strategiska innovationsprogram, storföretags innovationsmiljöer samt startup-företag. Kunskapsspridningen via Vinnovas kanaler bör ha fokus på att lyfta fram och sprida nya inspirerande lösningar och berätta om människorna bakom dem, snarare än att framställa och sprida material och rapporter.

1.2 Avgränsningar och andra förutsättningar för uppdraget

Utöver föreslagen tidsram för uppdraget (avsnitt 1.1) föreslås följande avgränsningar³:

- Att ett projekt antas till den regulatoriska testverksamheten medför aldrig undantag från dataskyddsreglerna.
- Att ett projekt antas till den regulatoriska testverksamheten medför inte att IMY övertar ansvaret för de personuppgiftsbehandlingar eller bedömningar som sker inom ramen för projektet.
- Att digital testmiljö ska tillhandahållas av respektive aktör som ansöker om att delta i den regulatoriska testverksamheten.⁴

³ Avgränsningarna är definierade bland annat utifrån regleringen av IMY:s oberoende (vilket beskrivs närmare i avsnitt 2)

⁴ IMY kommer inte att tillhandahålla någon sådan digital testmiljö.

1.3 Förslag avseende finansiering

Komet föreslår att IMY, Vinnova och Skatteverket ges ett uppdrag under perioden april 2023 till och med juni 2026. För respektive myndighet föreslås uppdraget finansieras enligt följande:

- IMY med 6 miljoner kronor per år.
- Vinnova med 2 miljoner kronor per år.
- Skatteverket med 2 miljoner kronor per år.

Medlen föreslås kunna finansiera administrativa och programanslutna kostnader. Finansieringen föreslås även kunna användas till att medarbetare från IMY, Vinnova och Skatteverket samverkar såväl sinsemellan, som med andra relevanta aktörer inom innovationssystemet.

Förslaget till finansiering av nytt uppdrag till tre myndigheter görs mot bakgrund av tidigare uppdrag till IMY.⁵

Källa till finansiering

Komet menar att det är en fördel för uppdraget att finansieringen är bred, i den meningen att val av finansieringskälla inte begränsar den typ av verksamhet som kan ansöka om att få bedriva projekt inom ramen för den regulatoriska testverksamheten.

(tre möjliga skrivningar, två alternativ stryks)

Alternativ 1: Kostnaderna belastar utgiftsområde 22, anslag 2:4 Informations- och telekommunikation. Ändamålet med anslaget är insatser som bidrar till de övergripande målen för digitaliseringspolitiken.⁶

Alternativ 2: Kostnaderna belastar utgiftsområde 24 Näringsliv, anslag 1:5 Näringslivsutveckling, anslagspost Näringslivsutveckling – del till Regeringskansliets/Näringsdepartementets disposition.

⁵ Det nu pågående kunskapshöjande uppdraget till IMY (se avsnitt 3.2 Uppdrag för att möta ökat behov av kunskap om dataskydd) finansieras med 2 miljoner kronor för 2021 och 4 miljoner kronor för 2022.

Enligt uppdragsbeskrivningen framgår att "Utgifterna för uppdragets genomförande ska belasta det under utgiftsområde 24 Näringsliv uppförda anslaget 1:5 Näringsutveckling, anslagsposten 1 Näringslivsutveckl – del till Kammarkollegiet. För uppdraget, inklusive programanslutna kostnader, får IMY rekvirera högst 2 miljoner kronor för 2021 och 4 miljoner kronor beräknas för 2022 från samma anslag."

⁶ Motiveringen till att föreslå detta anslag är att frågor avseende data, dataskydd och genomförande av datasstrategin har nära koppling till digitaliseringspolitiken.

Alternativ 3: Kostnaderna (för samtliga de tre myndigheterna IMY, Skatteverket och Vinnova) belastar utgiftsområde 24 Näringsliv, anslag 1:2 Verket för innovationssystem - Forskning och utveckling. Finansiering av Vinnovas arbete sker i myndighetens regleringsbrev genom villkor avseende anslag 1:2.

En redovisning av resultatet av uppdraget samt hur medlen har använts lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast 30 september, 2026.

2. Skäl till förslaget

Våren 2021 genomförde Komet en intervjuundersökning om erfarenheter av arbetsprocessen vid regelgivning. Datasamlingen gjordes genom strukturerade intervjuer och avgränsades till processer och arbetssätt för svenska lagar, förordningar och föreskrifter. Fokus låg på erfarenheter av processen för nya och ändrade regler kopplade till teknikutveckling och användande av ny teknik. De intervjuade var ett representativt urval av personer med erfarenhet av arbete i riksdagen, Regeringskansliet, kommittéväsendet, myndigheter, organisationer eller näringslivet. Informanterna menade att det behövs hjälp från myndighet för tolkning av befintliga och nya regelverk. Det fanns särskilt önskemål om stöd från Integritetsskyddsmyndigheten avseende behandling av persondata.⁷

Komets förslag bidrar till att öka kompetensen för dataskyddsfrågor och därmed också öka kapacitet och genomförbarhet för datadriven innovation hos privata och offentliga aktörer i det svenska innovationssystemet. Det kan i sin tur bidra till att såväl myndigheter som andra aktörer får bättre förutsättningar att möta samhällets utmaningar och till att bejaka hållbar omställning i linje med de globala målen för hållbar utveckling. Det kan dessutom bidra till ökad svensk konkurrenskraft. Komets förslag syftar även till att öka förmågan att hantera integritets- och dataskyddsfrågor på ett mer proaktivt och ansvarsfullt sätt vid datadriven innovation och teknikutveckling.

Frågor som rör datadelning är viktiga för verksamhet inom flera av de områden som motsvarar regeringens strategiska samverkansprogram inom näringslivets klimatomställning, hälsa och life science samt näringslivets digitala strukturomvandling. Det övergripande målet för programmen är att

⁷ *Teknik och regler – problem och kunskap*. Komet beskriver 2021:06 (s. 62).

identifiera innovativa lösningar på våra stora samhällsutmaningar samt att bidra till svensk konkurrenskraft.⁸

Regeringens mål är att Sverige ska bli en ledande datadelningsnation inom bland annat digital innovation.⁹ För att Sverige ska fortsätta vara framgångsrikt i den globala konkurrensen krävs ökad förmåga att dela och använda data, snabbare utveckling av datamarknader och dynamisk politik som kan anpassas efter den snabba teknikutvecklingen, enligt regeringens strategi för ökad tillgång till data. Av strategin framgår vidare att det finns anledning att utreda om regelverk och policy för datadelning kan göras mer ändamålsenlig utifrån ett växande behov av att utveckla individcentrerad service och vård samt för att kunna möta alltmer komplexa samhällsutmaningar.

Komet menar att ett sätt att möta efterfrågan på ändamålsenlighet är att börja verksamhet i mindre skala inom ramen för en regulatorisk testverksamhet. Att börja i mindre skala och med vissa avgränsningar kan också vara ett sätt att adressera frågor om ansvar och säkerhet kopplade till regulatorisk testverksamhet. Vikten av sådana överväganden lyfts bland annat i regeringens skrivelse om utvecklingen på it-området när det gäller integritet och ny teknik.¹⁰ I skrivelsen konstaterar regeringen att test- och experimentmiljöer, inklusive så kallad regulatorisk testverksamhet, kan vara viktiga bland annat för utveckling av tillförlitlig AI och annan ny teknik. Regeringen uttalade också att de avser att fortsatt följa utvecklingen på området.

IMY har hållbar digitalisering som strategiskt mål de närmaste åren

I regeringens digitaliseringsstrategi lyfts digital innovation fram som ett delmål.¹¹ Ökat fokus på data- och digitalt driven innovation och forskning, samt förstärkt innovationsklimat för sådan innovation ses som viktiga områden. Ett annat delmål är digital trygghet, som ställer höga krav på säkerhet och integritet i det digitala samhället. Motsvarande frågeställningar tas även upp i strategin för ökad tillgång till data för bland annat digital innovation.¹²

⁸ www.regeringen.se/regeringens-politik/regeringens-strategiska-samverkansprogram/

⁹ *Data – en underutnyttjad resurs för Sverige: En strategi för ökad tillgång av data för bl.a. artificiell intelligens och digital innovation.* Bilaga till beslut II 5 vid regeringssammanträde den 20 oktober 2021, I2021/02739.

¹⁰ Skr 2021/22:203, överlämnad till riksdagen den 24 mars 2022.

¹¹ *För ett hållbart digitaliserat Sverige – en digitaliseringsstrategi* (N2017 /03643/D)

¹² *Data – en underutnyttjad resurs för Sverige: En strategi för ökad tillgång av data för bl.a. artificiell intelligens och digital innovation.* Bilaga till beslut II 5 vid regeringssammanträde den 20 oktober 2021, I2021/02739.

Aspekter som rör innovation, respektive trygghet, vid digitalisering har fått genomslag inom IMY. Att innovation och utveckling av teknik och tjänster sker på ett sätt som värnar den personliga integriteten är en viktig del av den strategiska inriktningen för åren 2022–2025.¹³ Frågeställningarna är även centrala i den integritetsskyddsrapport myndigheten lämnat till regeringen.¹⁴

Regeringen har gett IMY i uppdrag att genomföra kunskapshöjande insatser avseende integritets- och dataskyddsfrågor inom innovations-, utvecklings- och införandeprocesser, i syfte att höja kunskapen och se till att frågorna finns med tidigt i dessa processer. IMY har under det pågående uppdraget byggt upp viktiga erfarenheter, kontaktvägar och förmågor i att ge stöd till privata och offentliga aktörer som arbetar med innovation.

Sammantaget bedömer Komet att det finns goda förutsättningar att utöka stödet till innovationssystemet genom att ge ett uppdrag till IMY avseende regulatorisk testverksamhet, med start våren 2023.

Skatteverket utvecklar sin verksamhet inom datahantering och it

Skatteverket bedriver ett omfattande verksamhets- och it-utvecklingsarbete, vilket enligt myndighetens regleringsbrev ska redovisas årligen.

Tillsammans med ett antal andra myndigheter har Skatteverket ett pågående uppdrag att utreda dels säker och effektiv tillgång till grunddata, dels säkert och effektivt elektroniskt informationsutbyte inom den offentliga sektorn. Bland annat väntas uppdraget leda till en gemensam digital infrastruktur för att förenkla och effektivisera informationsutbytet mellan myndigheter, regioner och kommuner samt med privata aktörer. Skatteverkets egen bedömning är att myndigheten kan behöva se över, ändra och utveckla sina lösningar för informationsutbyte ur flera perspektiv, juridiskt, semantiskt och inte minst tekniskt.¹⁵

Ytterligare ett exempel är att myndigheten under 2022 har ett uppdrag inriktat på stärkt information och samverkan om felaktig folkbokföring kopplad till välfärdsbrott och organiserad brottslighet.¹⁶ Inom ramen för detta

¹³ IMY:s strategiska inriktning 2022–2025. Webb sida: www.imy.se/om-oss/vart-uppdrag/strategisk-inriktning/. Sidan läst 14 februari, 2022.

¹⁴ Integritetsskyddsmyndigheten. *Integritetsskyddsrapport 2020*. Rapportnummer: 2021:1

¹⁵ Skatteverkets budgetunderlag 2022–2024. Dnr 8–778545, sidan 23–24.

¹⁶ Exemplet handlar inte specifikt om dataskydd, men illustrerar vad som görs inom myndighetens utvecklingsarbete (Fi2021/03228).

uppdrag ska Skatteverket förstärka samverkan med andra myndigheter för att öka kunskapen om vikten av en korrekt folkbokföring, i syfte att förbättra förutsättningarna för andra myndigheter att identifiera eventuella felaktigheter. Uppdraget kan handla både om ökad samverkan i specifika frågor och om kompetenshöjande insatser. I uppdraget ingår att öka kunskapen inom den egna myndigheten om hur uppgifter i verksamheten får användas och delas med andra myndigheter.

Hösten 2021 tillsattes en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av bland annat Skatteverkets registerförfattningar, i syfte att skapa ändamålsenliga regler som är anpassade efter dagens behov.¹⁷ En utgångspunkt för översynen är att det ska finnas ett tydligt rättsligt stöd för myndigheternas arbete med dataanalyser och urval samt att reglerna ska vara teknikneutrala och flexibla. Utredaren ska väga myndigheternas behov av att behandla personuppgifter mot den enskildes rätt till skydd för sin personliga integritet. Inom ramen för uppdraget, som ska redovisas i maj 2023, har utredaren möjlighet att i sina författningsförslag införa bestämmelser som öppnar för framtida försöksverksamhet på det reglerade området.

Komet's bedömning är att regulatorisk försöksverksamhet avseende Skatteverkets registerförfattningar troligen inte är aktuell inom det uppdrag som nu föreslås av Komet. I stället bör det vara relevant att ta upp frågeställningar med koppling till Skatteverkets egen verksamhetsutveckling, till exempel avseende informationsutbyte med skattebetalarna.

Redan i dag tillämpar Skatteverket en arbetsform där verket för en fördjupad dialog med företag och organisationer i Sverige.¹⁸ Syftet är att redovisning av skatter och avgifter ska bli rätt från början, på ett effektivt sätt. Arbetsformen bygger på att det finns löpande kommunikationsbehov hos företagen och organisationerna som bäst hanteras genom samverkan mellan dessa aktörer och Skatteverket. Denna, redan pågående verksamhet, är inte någon uttalad regulatorisk testverksamhet. Komet menar att det dock finns likheter med de arbetsformer som tillämpas för de regulatoriska testverksamheterna inom de norska och brittiska dataskyddsmyndigheterna (se mer om dessa i avsnitt 4.1 *Två länder där dataskyddsmyndigheten gör regulatoriska försök*). Komet menar att det därför finns särskilt värdefull kunskap inom Skatteverket som har förut-

¹⁷ En modern dataskyddsreglering för Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten och förbättrade förutsättningar för en effektiv kontrollverksamhet, dir. 2021:104.

¹⁸ Skatteverkets skrivelser. *Ändrade riktlinjer för fördjupad dialog*. 2016-06-23. Nt: 131-285072-16/111.

sättningar att berika utvecklingen av regulatorisk testverksamhet i Sverige, och som är angelägen att ta tillvara.

Vinnova arbetar med att stärka testverksamhet och innovation

Samverkan och kultur utgör ett insatsområde i regeringens strategi för ökad tillgång av data för bland annat artificiell digital innovation.¹⁹ Regeringen menar att insatsområdet skapar möjligheter för de aktörer som vill gå före och samverka för att utbyta erfarenheter, och att framväxten av en fungerande datadelning kräver att vissa aktörer går före och visar vägen.

Vinnova har i uppdrag att tillhandahålla stöd till offentliga aktörer för att stärka deras förmåga att proaktivt arbeta med regel- och policyutveckling. Regelgivande myndigheter nämns särskilt i uppdraget. Syftet är att möta de frågeställningar och behov som kan uppkomma i samband med den snabba teknikutvecklingen. Dessutom syftar stödet från Vinnova att möta aktörernas behov av omställning för att lösa viktiga samhällsutmaningar.²⁰

Vinnova finansierar redan idag ett antal datadrivna labb, och ansvarar för en nationell samordnande funktion för att stärka test- och demonstrationsverksamheten i Sverige. Därtill har regeringen gett Vinnova i uppdrag att göra en kartläggning och analys av behov av kompetensutvecklingsinsatser och vilka kapacitetshöjande insatser som finns i dag för att underlätta för datahantering och datadelning, samt av vilka testmiljöer som finns i dag och hur de är institutionaliserade.²¹

Förslaget förväntas stärka de tre myndigheternas förmågor

Data är en strategisk resurs för näringslivets, samhällets och den offentliga förvaltningens utveckling. Genom den omfattande digitaliseringen öppnas nya möjligheter att använda och dela data på sätt som tidigare inte varit möjligt. När aktörer saknar kunskap om dataskydd finns risk att data hanteras på ett sätt som inte är förenligt med regelverken samt att skyddet för den personliga integriteten blir bristfälligt. Det kan medföra en risk att omfattande utvecklingsinsatser och digitala språng inte blir långsiktigt hållbara. Det finns

¹⁹ Data – en underutnyttjad resurs för Sverige: En strategi för ökad tillgång av data för bl.a. artificiell intelligens och digital innovation. Bilaga till beslut II 5 vid regeringssammanträde den 20 oktober 2021, I2021/02739.

²⁰ Regeringsuppdrag från Näringsdepartementet. Uppdrag att stödja genomförandet av regeringens samverkansprogram samt att ge stöd till offentliga aktörers arbete med regel- och policyutveckling, 11 december 2019. Dnr N2019/03094/EIN.

²¹ Regeringsuppdrag från Infrastrukturdepartementet. Uppdrag att kartlägga behov av utvecklingsinsatser för datadelning, 25 oktober 2021. Dnr I2021/02737.

även en risk att företag och myndigheter avstår från att utveckla och förbättra digitala tjänster.

Det föreslagna uppdraget ska resultera i såväl breddad som fördjupad kunskap om integritets- och dataskyddsfrågor och därmed ökad förmåga att ansvarsfullt bedriva datadriven innovation och teknikutveckling. Komet menar att uppdraget kommer att ytterligare stärka förmågan hos IMY, Skatteverket och Vinnova att bidra till att digitaliseringens möjligheter tas tillvara.

Ett uppdrag skulle även bidra samt till att stärka IMY:s förmåga att följa, analysera och beskriva utvecklingen på it-området när det gäller frågor som rör dataskydd, integritet och ny teknik. Möjligheten att få kvalificerad vägledning i ett tidigt skede utifrån deltagarens unika sammanhang ger både IMY och den deltagande aktören möjlighet att få ökad kunskap om de dataskyddsrättsliga frågeställningar som aktualiseras vid användandet av olika tekniska lösningar. Det kan även minska risken för att aktörerna lägger tid på alternativ som inte är förenliga med regelverket.

Mot denna bakgrund föreslår Komet att regeringen beslutar i enlighet med det föreslagna uppdraget, med syfte att höja kunskapen om integritets- och dataskyddsfrågor och att öka förmågan att ansvarsfullt bedriva datadriven innovation och teknikutveckling.

3. Bakgrund

3.1 Tre myndigheter med kompletterande roller

Här beskrivs kort de tre myndigheternas centrala och långsiktiga uppgifter.²² För tidsbegränsade uppgifter i form av regeringsuppdrag av betydelse för frågeställningen finns en beskrivning i avsnitt 2, *Skäl till förslaget*.

IMY arbetar för att skydda människors personuppgifter

EU:s dataskyddsförordning²³, ofta förkortad GDPR, anger flera uppgifter för de nationella tillsynsmyndigheterna och styr därmed i stor utsträckning såväl IMY:s som andra motsvarande nationella myndigheters verksamhet. Av förordningen framgår att de nationella myndigheterna ska vara oberoende i utförandet av sina uppgifter och i utövandet av sina befogenheter.²⁴

Mot denna bakgrund är regeringens styrning av IMY återhållsam. Av instruktionen framgår att IMY arbetar för att människors rättigheter ska skyddas i samband med behandling av personuppgifter. IMY arbetar även för att de som behandlar personuppgifter ska göra det på ett korrekt, lagligt och ansvarsfullt sätt. IMY utbildar, informerar och ger vägledning till dem som behandlar personuppgifter. Myndigheten följer utvecklingen inom området och sprider kunskap.

IMY:s huvuduppgifter när det gäller dataskydd är att

- granska och verkställa tillämpningen av dataskyddsreglerna och bidra till enhetlig tillämpning av dataskyddsreglerna inom EU,
- ge vägledning och stöd, och
- följa och rapportera om utvecklingen inom ny teknik och integritet.

Skatteverket ska bidra till ett väl fungerande samhälle

Skatteverkets uppgifter är bland annat att ta in skatter och sköta folkbokföringen. Många av verkets uppgifter förutsätter hantering av personuppgifter. Under 2020 hade Skatteverket fokus på att utbilda chefer och medarbetare

²² "Regeringen beslutar om förordningar med instruktion för respektive myndighet. ../ I instruktionen regleras bl.a. myndighetens uppgifter, ledningsform och anställningar. Instruktionen innehåller inte en uttömmande beskrivning av en myndighets uppgifter utan dessa anges på ett övergripande plan. I instruktionen bör myndighetens ansvarsområde, uppgifter, ledningsform och andra specifika förhållanden för myndigheten regleras". Citat från: Regeringskansliet. *Vägledning för statliga myndighetsstyrelser*. Oktober 2016.

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

²⁴ Tillsynsmyndigheternas oberoende regleras i GDPR artikel 52 och finns även i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna (artikel 8).

inom dataskydd. Enlig instruktionen ska verket ska bidra till ett väl fungerande samhälle och utföra sina uppgifter på ett sätt som är rättssäkert, kostnadseffektivt och enkelt för såväl allmänhet och företag som Skatteverket. Dessutom framgår att verket ska tillhandahålla behovsanpassad, lättillgänglig och kvalificerad information och service till allmänhet och företag.

Skatteverket arbetar med strukturutveckling²⁵ i syfte att underlätta för privatpersoner och företag att göra rätt och svårare att göra fel. Skatteverket har infört ett ramverk för agilt arbetssätt inom utvecklingsverksamhet för att utveckla förutsättningarna att snabbare kunna svara mot förändringar i omvärld och kontinuerlig anpassning till utvecklingsbehov. Från 2020 bedrivs all Skatteverkets utveckling och förvaltning agilt.

Skatteverket lyfter i sin nya strategisk inriktning att automatisering och artificiell intelligens bygger på att stora mängder data finns att tillgå såväl inom, som utanför den egna organisationen, vilket kommer att ställa högre krav på samverkan mellan olika aktörer. Vidare konstateras att etiska aspekter, dataskyddsförordningen och krav på mer effektiv verksamhet kommer att utmana hur myndigheten tar sig an automatisering och ny teknik.²⁶

Vinnova främjar innovation och samordnar testverksamhet

Vinnova ska främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem²⁷. Vinnova ska även verka för främjande av innovation.

Vinnova ska bland annat

- bidra till att stärka och utveckla universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra samhällsaktörer samt utveckla samarbetet mellan dessa i viktiga sektorer inom de svenska innovationssystemen,
- ha en nationellt samordnande funktion för att stärka test- och demonstrationsverksamhet,
- sprida information om forskning, utveckling och innovation till utförare, användare och allmänhet.

²⁵ Med strukturutveckling avses åtgärder inom övergripande utvecklingsarbete som inkluderar verksamhetsutveckling, systemutveckling, regelutveckling eller annan utveckling.

²⁶ Skatteverkets strategiska riktning, oktober 2020, Diarienummer: 8-519872.

²⁷ Med innovationssystem avses nätverk av offentliga och privata aktörer där innovationer och ny kunskap tas fram, sprids och används.

3.2 Uppdrag för att möta ökat behov av kunskap om dataskydd

I april 2021 gav regeringen Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) i uppdrag att genomföra metod- och kunskapsutvecklande insatser.²⁸ Uppdraget syftar till att höja kunskapen om integritets- och dataskyddsfrågor inom processer som rör innovation, utveckling och införande. Förväntade resultat är höjd kunskap och stärkt förmåga inom såväl privat som offentlig sektor. Beslutet om uppdrag till IMY föregicks av ett förslag från Komet.²⁹

I uppdraget ingår att göra utåtriktade kunskapshöjande insatser och att utveckla myndighetens egen förmåga att följa och analysera den tekniska utvecklingen samt tillhandahålla vägledning och stöd. Vid behov kan genomförandet ske i samverkan med andra myndigheter och organisationer, särskilt Vinnova och Myndigheten för digital förvaltning (Digg). Uppdraget ska slutredovisas i mars, 2023.

En delredovisning av uppdraget lämnades till regeringen i mars 2022. IMY beskriver att en kartläggning av innovationsaktörernas behov visar att data-delning är den fråga som upplevs medföra flest rättsliga utmaningar. Det finns också en tydlig efterfrågan från innovationsaktörer om att tidigt i en innovationsprocess kunna diskutera med IMY och testa vad som är bästa lösningen på ett problem ur integritets- och dataskyddssynpunkt, till exempel i form av regulatorisk testverksamhet.³⁰

3.3 IMY vill driva regulatorisk testverksamhet

I januari 2021 lämnade IMY över Integritetsskyddsrapport 2020 till regeringen. Där lyfter myndigheten värdet av att främja fortsatt regelutveckling genom att öka kunskapen om dataskyddsregleringen hos organisationer och människor som på olika sätt arbetar med ny teknik. IMY menar att ökad kunskap medför en större förmåga att bedriva datadriven innovation och teknikutveckling på ett ansvarsfullt sätt. Av rapporten framgår att IMY har ett intresse av att arbeta med regulatorisk testverksamhet.

”I förlängningen bör regeringen överväga att skapa förutsättningar för IMY att driva regulatorisk testverksamhet. Inom flera länder i Europa pågår försöksverk-

²⁸ Uppdrag att genomföra kunskapshöjande insatser avseende integritets- och dataskyddsfrågor inom innovations-, utvecklings- och införandeprocesser. Regeringsbeslut 2021-04-15 (N2021/01266).

²⁹ Förslag till regeringsuppdrag för Datainspektionen och Vinnova att genomföra insatser för kunskapsutveckling och stöd för datadriven innovation. Komets skrivelse till regeringen, 2020-03-30.

³⁰ Delredovisning av uppdrag om kunskapshöjande insatser till innovationssystemet om integritets- och dataskyddsfrågor, DI 2021-5817.

sambet med regulatoriska testbäddar där dataskyddsmyndigheten ger en mer fördjupad vägledning till utvalda innovationsprojekt.”³¹

I delredovisningen av det nu pågående regeringsuppdraget framgår att IMY inte bedömer det vara möjligt att i nuläget starta någon regulatorisk testverksamhet av det slag som bedrivs vid dataskyddsmyndigheterna i Storbritannien, Norge och Frankrike. Skälet till IMY:s bedömning är att erfarenheten från andra länder visar att regulatorisk testverksamhet kräver långsiktig satsning och dedikerade resurser.³²

För att påbörja ett lärande och skapa förutsättningar för ett eventuellt kommande arbete, avser dock IMY att under hösten 2022 genomföra en pilot med regulatorisk testverksamhet.³³ I pilotverksamheten avser IMY ge fördjupad vägledning i en specifik innovationsprocess hos en prioriterad aktör. Arbetet ska utmynna i en publik rapport med målet att nå ut till många och öka kunskapen.

4. Underlag

4.1 Två länder där dataskyddsmyndigheten gör regulatoriska försök

Nedan ges en kort sammanfattning av pågående verksamhet vid motsvarigheten till Integritetskyddsmyndigheten inom Norge och Storbritannien. Regulatorisk testverksamhet bedrivs även vid den franska dataskyddsmyndigheten, *Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés*.

I Norge och Storbritannien använder man sig av kostnadsfria ansökningsförfaranden för privata såväl som offentliga aktörer. Gemensamt är även att det är respektive lands dataskyddsmyndighet som själv är ansvarig för såväl strategiska och organisatoriska, som administrativa och praktiska, aspekter av försöksverksamheten.

Norge driver en ”regulatorisk sandkasse”

I Norge genomförs verksamhet inom myndigheten *Datatilsynet* och kallas för *regulatorisk sandkasse*. Initiativet var en del av den norska regeringens AI-strategi som antogs 2020, och hittills har det enbart varit fråga om projekt

³¹ *Integritetsskyddsrapport 2020*. IMY rapport 2021:1, sid 21.

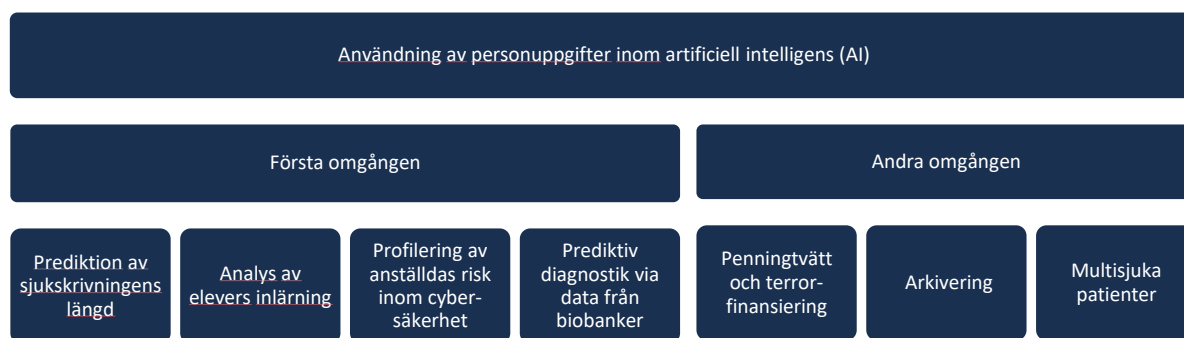
³² Som jämförelse kan nämnas att norska *Datatilsynets* regulatoriska testverksamhet haft riktad finansiering med 8 – 9 miljoner norska kronor under de första åren.

³³ *Delredovisning av uppdrag om kunskapshöjande insatser till innovationssystemet om integritets- och dataskyddsfrågor*, DI 2021-5817

som på olika sätt handlat om artificiell intelligens.³⁴ I skrivande stund har ett par av projekten slutrapporterats.³⁵

Den första omgången initierades i maj 2020. Den var öppen för alla typer av projekt som på något sätt hanterade personuppgifter i samband med artificiell intelligens. Av de ansökningar som inkom valde Datatilsynet att starta regulatoriska försök för fyra projekt inriktade på sjukskrivning, utbildning, cybersäkerhet respektive biobanker. Ett drygt halvår senare, november 2020, hade Datatilsynet ytterligare en tidsbegränsad ansökningsomgång. Av de ansökningar som då inkom startades tre försök inriktade på finansiella brott, arkivering samt multisjuka patienter.

Figur 1. Inriktningen för de första två omgångarnas projekt vid norska Datatilsynet.

Inga undantag från GDPR ges under tiden deltagarna bedriver projekt inom ramen för *regulatorisk sandkasse*. Datatilsynet är dock tydliga med att de inte har för avsikt att inleda tillsyn gentemot någon av deltagarna under tiden de deltar i *regulatorisk sandkasse*. Fokus ligger i stället på att försöka hjälpa dem att följa existerande regelverk.

³⁴ "Datatilsynets regulatoriske sandkasse skal stimulere til innovasjon av ansvarlig kunstig intelligens".

³⁵ Datatilsynet. *Sluttrapport fra sandkasseprosjektet med NAV Temaer: rettslig grunnlag, rettferdighet og forklarbarhet*. Januai 2022

Datatilsynet. *Sluttrapport fra sandkasseprosjektet med Secure Practice. Temaer: lovlighet, personvern-konsekvensvurdering (DPIA), rettferdighet, behandlingsansvarlig, tillit og transparens*. Februari 2022.

Datatilsynet. *Sluttrapport fra sandkasseprosjektet med KS, SLATE ved UiB og Utdanningsetaten i Oslo kommune. Temaer: Rettslig grunnlag, personvernkonsekvensvurdering (DPIA) og åpenhet*. Februari 2022

Storbritannien har en ”regulatory sandbox”

I Storbritannien genomförs verksamhet inom *Information Commissioner’s Office*, ICO och kallas för *regulatory sandbox*. Verksamheten är inriktad på datadelning, i bred bemärkelse.³⁶ Tjänsten har byggts upp successivt sedan 2018.

Det är möjligt att skicka in ansökningar löpande. En regelrätt ansökan föregås av en intresseanmälan. För perioden 2021–2022 fanns utpekade fokusområden; datadelning inom hälsa, statsförvaltning, finans, högre utbildning och vidareutbildning samt brottsbekämpning.

Exempel på pågående projekt rör utveckling av tjänster och produkter för ansiktsgenkänning, datadelning över plattform med inbyggt dataskydd, delning av hälsodata inom ett forskningsprojekt och delning av finansiella data för forskning, innovation och utarbetande av nya finansiella tjänster.

Figur 2. Fokusområden för projekt vid brittiska ICO under 2021–22.

En godkänd ansökan leder till att projektägaren under projektets gång ges kvalificerad vägledning. Informell vägledning, handledning och instruktion³⁷ från ICO:s sida kan komma att ändras under det pågående arbetet. Deltagandet innebär också att projektägaren och ICO inleder ett samarbete.

En central del i upplägget är att projektägaren erhåller en försäkran om att varje oavsiktlig överträdelse av dataskyddslagstiftningen till följd av produkt- eller tjänstutveckling under projektets gång inte omedelbart kommer att leda till regulatoriska åtgärder. Samtidigt anges i villkoren för deltagandet i regulatorisk testverksamhet att all rådgivning ges utan att det påverkar eventuella framtida beslut eller åtgärder, inklusive eventuella tillsyns- eller andra

³⁶ "to support organisations who are creating products and services which utilise personal data in innovative and safe ways".

³⁷ Eng. "informal 'steers". Exempel är "informal supervision of product or service testing", "informal advice" och "workshops with design and development teams at an early stage in order to inform very early thinking".

regleringsåtgärder. Inget hindrar heller EU:s datamyndighet eller andra länders datamyndigheter att ingripa mot projektägarens arbete.

I samband med godkännandet av ett projekt görs en tidplan med ett tydligt fastställt slutdatum. Viss flexibilitet tillämpas, men som längst pågår ett projekt i tolv månader.

Både Norge och Storbritannien har regelverk i linje med GDPR

Detta avsnitt beskriver hur Norge och Storbritannien arbetar med regulatoriska försök. Inget av dessa länder är medlemmar i EU. Frågan är därmed om de två länderna kan ha andra förutsättningar än Sverige att arbeta med frågor som rör dataskydd och personuppgiftsbehandling.

Vad beträffar Norge så gäller EU:s dataskyddsförordning³⁸ (ofta förkortad GDPR) på samma sätt som i de länder som ingår i EU. Anledningen är att GDPR gäller också för EES-länder.³⁹

Efter utträdet ur EU har Storbritannien valt att i huvudsak behålla regelverket inom GDPR som en nationell lag, GDPR UK.⁴⁰ De bärande principerna för personuppgiftsbehandling är desamma, liksom rättigheter och skyldigheter. Det finns dock skillnader i reglerna när det kommer till utbyte av data som bygger på personuppgifter mellan Storbritannien och andra länder.

Sammanfattningsvis så kan arbetet med regulatoriska försök i Norge och Storbritannien inte förklaras av att länderna har mindre strama regelverk för hantering av personuppgifter.

4.2 Ett arbetssätt som tillämpar försök kan ge snabbare lärande

Försök⁴¹ innebär ett strukturerat, prövande arbete. Att låta försök vara del av ett utvecklingsarbete kan ses som en lärande arbetsmetod för att utveckla nya lösningar. Arbetssättet kan också användas för att anpassa befintliga lösningar när det uppstår nya behov. Det kan handla om en ny produkt, tjänst

³⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning).

³⁹ Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) är ett samarbete mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Island, Liechtenstein och Norge, å andra sidan.

⁴⁰ *The UK GDPR | ICO*. Webbida läst 220209. Länk: <https://ico.org.uk/for-organisations/dp-at-the-end-of-the-transition-period/data-protection-and-the-eu-in-detail/the-uk-gdpr/>

⁴¹ Med begreppet *försök* avses här arbete som innebär test och verifiering av nya lösningar i verkliga miljöer, under kontrollerade former och med tydliga avgränsningar. Ett och samma försök kan inkludera test och verifiering av flera nya lösningar samtidigt.

eller process som bygger på ny teknik eller användning av befintlig teknik på nya sätt. Det kan också handla om att pröva nya arbetssätt, affärsmodeller eller regelverk. Försök som arbetsmetod kan synliggöra både nytta och problem med en ny lösning. Komet har lämnat flera förslag inriktade på arbetssätt som inkluderar försök.⁴²

Försök ska genomföras under kontrollerade former och med tydliga avgränsningar. Det innebär att försöket begränsas, till exempel till en viss användargrupp, tidperiod eller ett visst geografiskt område. Det innebär också att de som är ansvariga för försöket ska säkerställa att försöket genomförs enligt plan samt att det vid behov är möjligt att avsluta i förtid, till exempel om en oförutsedd riskfylld situation uppstår.

Det figurerar många olika begrepp för att beskriva arbete med försök i verkliga miljöer, till exempel regulatoriska växthus och innovativ förvaltning.⁴³

4.3 Metodik för regulatoriska försök

Komet har uppmärksammat värdet av att regulatoriska försök genomförs enligt en systematisk metodik. Två kommentarer till utländska rapporter har fått många läsare och ämnet har belysts i ett internationellt webinarium.⁴⁴

Upplägg och utvärdering av regulatoriska försök

I en tysk rapport menar författarna att försök går ut på att tillägna sig ny kunskap med ett öppet sinne.⁴⁵ Genom att göra regulatoriska försök i verkliga miljöer blir det möjligt att förstå vad som kommer att hända och att förutsäga konsekvenser, innan en ändring genomförs i full skala. För att få ut mesta möjliga krävs dock såväl förberedelse som efterarbete. De ger praktisk handledning och konkreta råd inför regulatoriska försök.

De fyra stegen i ett regulatoriskt försök beskrivs i den tyska rapporten, som också ger också råd om vilka moment som behöver göras i varje steg. Först formuleras mål och upplägg av försöket. Därefter följer förberedelser, till exempel för att säkerställa politiskt stöd och tillräcklig budget samt för att klar-

⁴² *Försök!* Rapport med förslag till regeringen. Komet beskriver 2020:23.

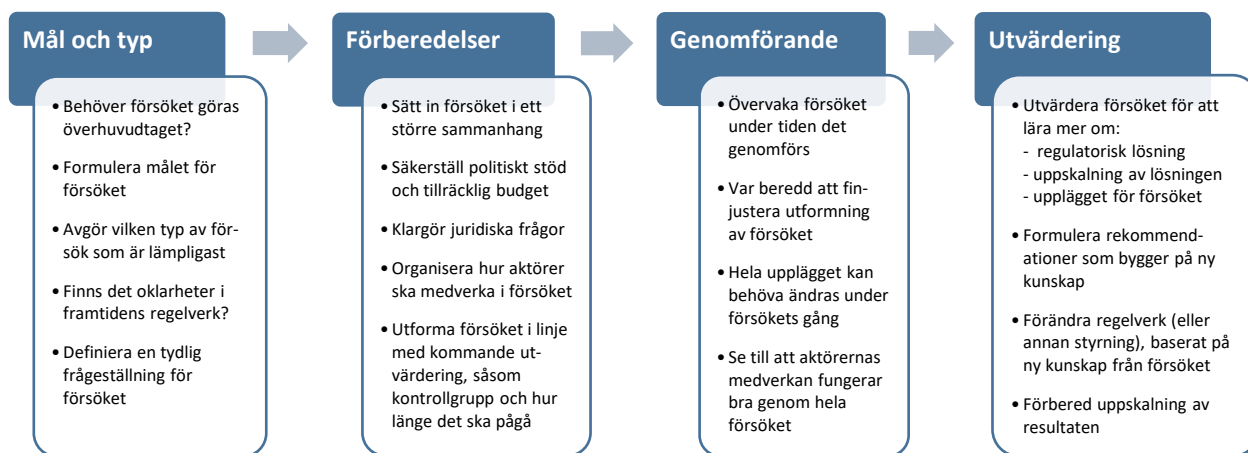
⁴³ Begreppen förklaras i en publikation från Komet: *Försök – en arbetsmetod för snabbare lärande*. Komet informerar 2020:33.

⁴⁴ *Design and Evaluation of Regulatory Experiments*. Webinarium om praktiskt genomförande av försök som rör lagar eller andra regelverk, 14 oktober 2021.

⁴⁵ *Upplägg och utvärdering av regulatoriska försök*. Komet kommenterar 2021:8. Komet sammanfattar den tyska rapporten *How to design and evaluate a Regulatory Experiment? A Guide for Public Administrations* och ger ett svenskt perspektiv på frågeställningen.

göra juridiska frågor. Att genomföra försöket är steg tre, och i det fjärde och sista steget görs en utvärdering.

Figur 3. De fyra stegen i ett regulatoriskt försök. Grafik från Komet kommenterar 2021:8.

Regulatoriska försök i Lettland

Nya riktlinjer ska inspirera till försök i Lettland, där ambitionen är att i framtiden tillämpa försök inom den offentliga förvaltningens kärnverksamhet.⁴⁶

Fem förutsättningar ska finnas på plats för försök inom offentlig sektor, enligt rapportförfattarna. Försöket ska ha ett tydligt mål, lärandet ska vara systematiskt och det krävs mätbarhet, skalbarhet samt en begränsad tidsram.

4.4 Europeiska unionens råd lyfter värdet av regulatoriska sandlådor

I november 2020 antog Europeiska unionens råd en uppsättning slutsatser om så kallade regulatoriska sandlådor och experimentklausuler.^{47 48} Enligt rådet kan regulatoriska sandlådor bidra till innovation och tillväxt för företag.

I rådslutsatserna görs följande definition av regulatoriska sandlådor:

konkreta ramar som genom att tillhandahålla ett strukturerat sammanhang för experiment gör det möjligt att i förekommande fall i en verklig miljö testa innovativa tekniker, produkter, tjänster eller metoder (för närvarande särskilt i samband med

⁴⁶ Regulatoriska försök i Lettland. Komet kommenterar 2022:03. Komet sammanfattar den lettiska rapporten *Experimentation Guidelines for the Latvian Public Sector*, och ger ett svenskt perspektiv på frågeställningarna.

⁴⁷ Europeiska unionens råd. *Antagna rådsslutsatser om regulatoriska sandlådor och experimentklausuler som verktyg för ett innovationsvänligt, framtidssäkert och motståndskraftigt regelverk som hanterar omvälvande utmaningar i en digital tidsålder*. Bryssel den 16 november 2020.

⁴⁸ Den rättsliga grunden för regulatoriska sandlådor utgörs ofta av experimentklausuler, det vill säga "rättsliga bestämmelser som gör det möjligt för de myndigheter som ska genomföra och upprätthålla lagstiftningen att från fall till fall utöva viss flexibilitet när det gäller att testa innovativa tekniker, produkter, tjänster eller metoder".

digitalisering) under en begränsad period och i en begränsad del av en sektor eller ett område som står under myndighetstillsyn för att säkerställa att det finns lämpliga skyddsåtgärder.